

ایران و آمریکا

گزارش‌ها از محتوای تفاهم‌نامه احتمالی ایران و آمریکا؛ وضعیت مبهم هسته‌ای و تنگه هرمز

راديو فردا

کمتر از یک دقیقه پیش



Reuters

در پی اعلام دونالد ترامپ درباره به توافق رسیدن ایران و آمریکا بر سر تفاهم‌نامه پایان جنگ، خبرگزاری جمهوری اسلامی، ایرنا، روز جمعه ۲۲ خرداد مدعی شد که در این تفاهم «هیچ توافقی» درباره پرونده هسته‌ای ایران وجود ندارد.

این خبرگزاری در گزارشی درباره محتوای تفاهم‌نامه نوشت: «ایران هیچ تعهد جدیدی نمی‌دهد و چارچوب برنامه صلح آمیز هسته‌ای ایران در پی امضای تفاهم دست‌نخورده باقی می‌ماند.»

ایرنا همچنین با رد گزارش‌ها درباره تنگه هرمز اعلام کرد که ایران تعهدی در مورد «واگذاری مدیریت و یا بازگشت شرایط تنگه هرمز» به پیش از حملات آمریکا و اسرائیل نخواهد داد.

این در حالی است که رئیس‌جمهور آمریکا شامگاه پنجشنبه گفته بود که به محض امضای توافق با ایران «تنگه هرمز به شکل رسمی باز خواهد شد».

ایرنا در بخش دیگر گزارش خود نوشته که «متن نهایی تفاهم‌نامه تا زمان پذیرش قطعی آن توسط دو طرف منتشر نخواهد شد.»

این خبرگزاری افزوده است: «برخی از متون منتشر شده در دو روز گذشته، هرچند برخی از اصول موجود در متن تفاهم نهایی را مورد اشاره قرار داده‌اند، اما به شکل گمراه‌کننده‌ای به عنوان «متن نهایی» نامگذاری شده‌اند، این متون فاقد اعتبار هستند.»

همزمان، روزنامه اعتماد در داخل ایران به نقل از یک عضو رسانه‌ای هیئت مذاکره‌کننده جمهوری اسلامی و وبسایت اکسیوس در خارج به نقل از یک دیپلمات از یک کشور میانجی و یک مقام آمریکایی گزارش‌هایی از محتوای احتمالی تفاهم‌نامه میان ایران و آمریکا منتشر کردند.

این دو گزارش تا اندازه‌ای به یکدیگر نزدیک هستند، اما گزارش اعتماد با وجود جزئیات بیشتر به نقطه نظر حکومت ایران نزدیک است، در حالی که متن اکسیوس برخی از موارد را منوط به آینده مذاکرات گزارش کرده است، مانند تعلیق تحریم‌ها که اکسیوس می‌گوید مشروط به پایبندی تهران به تفاهم‌نامه است.

روزنامه اعتماد به نقل از «عضو کمیته رسانه هیئت مذاکراتی ایران» از تفاهم‌نامه‌ای ۱۴ ماده‌ای می‌گوید که در آن بر «بازگشایی تنگه هرمز ظرف ۳۰ روز با ترتیبات ایرانی» و «تعلیق تحریم‌های فروش نفت، محصولات پتروشیمی و مشتقات و دسترسی کامل ایران به منابع مالی آن» تأکید شده است.

این در حالی است که در گزارش اکسیوس آمده است که تنگه هرمز «بلافاصله بدون دریافت عوارض از طرف ایران بازگشایی می‌شود» و «ظرف ۳۰ روز» تعداد کشتی‌های عبوری از این تنگه به زمان پیش از جنگ بازمی‌گردد.

در مقابل این اقدام، آمریکا هم محاصره دریایی بنادر ایران را که بر صادرات نفت ایران اثر قابل توجه دارد حذف می‌کند.

اکسیوس به نقل از منبع دیپلماتیک خود می‌نویسد: «هیچ تاریخی برای تعلیق تحریم‌ها تعیین نشده و تعلیق منوط است به اجرای توافق [از طرف ایران].»

به نوشته اکسیوس، تعلیق تحریم زمانی افزایش می‌یابد که ایران «تفاهم‌نامه را اجرا کند و در مذاکرات بعدی از خود حسن نیت نشان دهد.»

تفاوت دیگر بین دو گزارش از محتوای احتمالی به آزاد شدن یا نشدن اموال بلوکه‌شده ایران مربوط است. اعتماد به نقل از منبع خود می‌گوید: «آزادسازی ۲۴ میلیارد دلار پول‌های بلوکه شده ایران در دوره ۶۰ روزه مذاکرات نهایی. نیمی از این مبلغ قبل از شروع مذاکرات باید در دسترس ایران قرار گیرد.»

این در حالی است که دونالد ترامپ پیشتر به طور مشخص با آزاد کردن پول‌های ایران پیش از مذاکره یا رسیدن به توافق مخالفت کرده و به طور کلی به این کار به دلیل سابقه‌اش با باراک اوباما در توافق برجام حساسیت ویژه دارد.

گزارش اکسیوس در این زمینه سکوت می‌کند و می‌نویسد که «مشخص نیست» که متن تفاهم‌نامه حاوی اطلاعاتی درباره پول‌های ایران هست یا خیر.

درباره برنامه هسته‌ای ایران، اکسیوس نوشته است که تفاهم‌نامه شامل «تعهداتی» از طرف ایران خواهد بود، مهم‌تر از همه این که ایران هرگز به دنبال سلاح اتمی نخواهد رفت و بن‌بست در مورد اورانیوم غنی‌شده را حل خواهد کرد، دو موضوعی که ترامپ بر آن تمرکز دارد.

به نوشته اکسیوس، ترامپ موافقت کرده است که یکی از گزینه‌ها برای حل این مسئله رقیق کردن اورانیوم در داخل ایران «زیر نظر کارشناسان سازمان ملل» است، نکته‌ای که پیشتر روزنامه نیویورک تایمز هم خبر داده بود.

منبع اعتماد تنها به این شکل به این موضوعات اشاره کرده است: «۶۰ روز مذاکره برای رسیدن به توافق نهایی مبتنی بر موضوعات هسته‌ای و لغو کامل تحریم‌های اولیه، ثانویه، آمریکا و قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل و شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی» و «تکرار تعهد ایران در پیمان ان‌پی‌تی مبنی بر عدم تولید سلاح هسته‌ای».

در این بخش از گزارش روزنامه اعتماد به موضوع سرنوشت مواد غنی‌شده اشاره نشده است.

به طور کلی، بر اساس گزارش اکسیوس، تفاهم‌نامه در صورت امضا شدن آتش‌بس جنگ را، از جمله در لبنان، تا ۶۰ روز تمدید می‌کند، دو ماهی که قرار است تهران و واشینگتن مذاکرات هسته‌ای را برگزار کنند.

آن طور که اکسیوس نوشته است، ایران و آمریکا بر سر متن تفاهم‌نامه توافق کرده‌اند، و این متن توسط مقامات عالی‌رتبه در جمهوری اسلامی نیز تأیید شده، اما «احتمالاً هنوز تأیید مجتبی خامنه‌ای را ندارد». بنابراین در حال حاضر گفته سخنگوی وزارت خارجه ایران که تفاهم‌نامه هنوز نهایی نشده به واقعیت نزدیک‌تر است.

در حالی که ترامپ از امضای تفاهم‌نامه احتمالاً در روزهای شنبه و یکشنبه حرف زده بود، به نوشته اکسیوس، چهار هواپیمای نیروی هوایی آمریکا روز پنجشنبه برای انتقال تجهیزات سفر جی‌دی ونس، معاون ترامپ، به ژنو در سوئیس برای شرکت در مراسم امضا «در روزهای آینده» پرواز کردند.

احتمال دیدار نمایندگان ایران و آمریکا در اجلاس گروه ۷

ساعتی بعد خبرگزاری بلومبرگ به نقل از مقامات ارشد آمریکایی و ایرانی نوشته احتمال دارد توافق میان دو کشور از روز یکشنبه و در شهر ژنو سوئیس نهایی شود.

این خبرگزاری بدون اشاره به نام این مقام‌ها افزوده که طرفین «در آستانه» دستیابی به توافقی برای بازگشایی تنگه هرمز قرار دارند.

بر اساس این گزارش، طرف‌های ایرانی و آمریکایی قرار است در حاشیه اجلاس گروه هفت که از دوشنبه در فرانسه برگزار می‌شود، «دیدار کنند».

اجلاس امسال گروه هفت از ۲۵ تا ۲۷ خرداد در دامنه‌های آلپ فرانسه برگزار می‌شود. به گفته افرادی که در جریان برنامه‌ریزی‌ها قرار دارند، شهر ژنو در سوئیس که در نزدیکی محل برگزاری اجلاس قرار دارد، به عنوان یکی از گزینه‌های احتمالی برای امضای این توافق مطرح شده و ممکن است این مراسم از روز یکشنبه ۲۴ خرداد انجام شود.

یک مقام ارشد ایرانی و یکی از اعضای گروه هفت به بلومبرگ گفته‌اند که «احتمال دستیابی به توافق زیاد است.»

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، از اواسط ماه مارس بارها گفته که دستیابی به توافقی با ایران برای پایان دادن به جنگ نزدیک است.

دو طرف در طول این هفته دست به حملاتی علیه یکدیگر زدند که آتش‌بس میان آن‌ها را بسیار شکننده کرده است. با این حال، منابع ایرانی و غربی پیش‌تر در روز پنجشنبه اعلام کردند که تلاش‌ها برای دستیابی به یک توافق موقت جهت پایان دادن به درگیری‌ها تشدید شده است.

